

Список використаних джерел

1. Андреев А. А., Солдаткин В. И. Дистанционное обучение: сущность, технология, организация. М.: Изд-во МЭСИ, 2000. 350 с.
2. Буркіна Н. В., Лосева Н. М. Самореалізація викладача вищого навчального закладу і дистанційне навчання. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2010. № 4. С. 39–41.
3. Losyeva N., Termenzhy D. Distance technologies in action: E-learning in exile (the experience of Donetsk National University, Ukraine). *Educación y Sociedad en Red. Los desafíos de la era digital. USAL, Buenos Aires, 2016*. URL: <http://p3.usal.edu.ar/index.php/supsignosead/issue/current> (дата звернення 29.04.2020)
4. Кудрявцева С. П., Колос В. В. Міжнародна інформація: навчальний посібник. К. : Видавничий дім «Слово», 2005. 400 с.

Корчевна Н. П., здобувач вищої освіти,
Донецький національний університет імені Василя Стуса,
Україна

Науковий керівник – **Зарішняк І. М.**, канд. пед. наук, доц.,
Донецький національний університет імені Василя Стуса,
Україна

ЗГУРТОВАНІСТЬ АКАДЕМІЧНОЇ ГРУПИ ЯК ОДИН ІЗ ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОЇ РОБОТИ КУРАТОРА

Під час навчання у вищих навчальних закладах кожній академічній групі призначається свій куратор. Ця людина стає так званим «провідником» для студентів в університетське життя. На таку посаду призначається людина, яка в подальшому надаватиме допомогу студентам у формуванні колективу студентської групи, адаптації до умов життя та навчання в університеті, проведення виховної, культурно-просвітницької роботи і контролю за навчальним процесом.

Куратор – це насамперед авторитетна людина з високими моральними якостями та педагогічною майстерністю, організаторськими здібностями. Той, хто зможе «підтримати, направити», знайти індивідуальний підхід до кожного окремо взятого студента та допомогти йому «влитися» в єдиний колектив. Згуртованість цього колективу, його взаємодія та взаємовідносини і є показником здатності куратора організувати цей колектив. З'ясуємо, наскільки ефективність роботи куратора визначає згуртованість академічної групи.

У структурі університету велика роль відводиться саме кураторам, оскільки вони є організаторами життя студентів у стінах вишу. На посаду куратора

зазвичай призначається авторитетна людина, здатна до самоорганізації, з великими творчими та педагогічними здібностями, яка зможе ефективно організувати взаємодію студентів між собою, іншими викладачами та деканатом.

Найперше куратор повинен допомагати студентам адаптуватися до умов навчання, формувати вміння та навички самостійної роботи з навчальним матеріалом, контролювати навчальну діяльність, відвідування занять, своєчасне виконання завдань, заліків та іспитів. Також куратор має слідкувати за психологічним станом академічної студентської групи, організовувати виховання студентів, тобто їх культурних навичок, формувати у групі здорове морально-психологічне становище, залучати до участі в наукових, культурних, спортивних та громадських заходах університету. Куратор є першим помічником при вирішенні індивідуальних та колективних морально-психологічних проблем, при порушеннях студентом правил внутрішнього розпорядку. Також контролює соціальні умови життя та побут студентів, які проживають у гуртожитку та за його межами [1, с. 157].

Тобто куратор академічної групи виконує такі функції:

- Аналітичну – планування та організація виховної роботи з урахуванням міжособистісних стосунків у колективі, рівня їх інтелектуального розвитку, результатів навчання, соціально-побутових умов життя, стану здоров'я тощо.

- Організаторську – залучення студентів до різних видів діяльності, допомога студентському самоврядуванню.

- Соціально-виховну – організовується під час взаємодії «педагог-студент», тут куратор допомагає вихованню особистісних якостей, засвоєнню та прийняттю суспільних норм та цінностей студентами.

Основною формою виховної роботи в університеті залишаються кураторські години. Під час проведення виховних годин повинні використовуватися різні форми підходу до групи. Тут застосовують бесіди, (як індивідуальні, так і колективні) на різноманітні тематики, диспути. Також іноді необхідно проводити екскурсії, що допоможе студентам згуртовуватися та знаходити спільні теми для розмов, а також формувати «позитивний клімат» у групі. Обговорення організовуваних куратором зустрічей з успішними людьми, військовими, працівниками лікувальних закладів та правоохоронних органів для різнобічного розвитку студентів та життєвих прикладів теж сприятиме гуртуванню студентського колективу. Гуртують також збори, на яких кожен студент може висловити побажання щодо проведення різних заходів у колективі. На нашу думку, такі правила можуть ефективно вплинути на формування в академічній групі зацікавленості та колективних дій.

Діяльність куратора, яка допоможе зацікавити та об'єднати більшість студентів, полягає у спрямуванні інтелектуальної активності студентської молоді на обговорення найактуальніших проблем сьогодення, утвердженні в академічній групі державного підходу і відповідальності у розв'язанні проблем навчально-виховного процесу. Студентам потрібна допомога в оволодінні новим професійним баченням світу, визначенні свого місця в ньому та розвитку здібностей. Тож постійне співробітництво куратора зі студентським активом, молодіжними творчими об'єднаннями, рухами, а також допомога в індивідуальному розвитку кожного, формування творчого мислення, ініціативи допоможе домогтися активної участі кожного студента в житті групи.

Академічна студентська група – це офіційно створена, відносно постійна в межах навчального року, первинна реальна група студентів у структурі курсу, факультету або вишу загалом, члени якої об'єднані спільними навчально-професійними завданнями, взаємодіють із викладачами, кураторами та між собою. Щоб вона стала згуртованою і перетворилася в колектив, Л. Г. Подоляк і В. І. Юрченко виокремлюють такі умови: 1) демократичний стиль керівництва куратора; 2) високий рівень організованості та згуртованості, коли кожен член групи бере на себе цілі та завдання спільної навчальної діяльності і в кожного співпадають погляди й оцінки на події у групі; 3) референтність групи для кожного її члена і велика кількість неформальних лідерів [2].

Тож куратор повинен враховувати індивідуальні особливості кожного зі студентів, їх потреби та інтереси й на основі цього вже формувати єдиний колектив. До такої копіткої роботи необхідно підходити відповідально та дотримуватися єдиного плану роботи. Основними вимогами до роботи куратора є: 1) цілеспрямованість – зміст і форма виховної роботи передбачають реалізацію конкретних цілей і завдань; 2) розумність межі в насиченості плану виховної роботи; 3) цілісний підхід до процесу планування; 4) наступність змісту та форми виховної роботи; 5) конкретність у поставлених завданнях щодо виконання роботи; 6) урахування потреб та інтересів кожного студента групи; 7) урахування рівня розвитку колективу, його особливостей; 8) зв'язок із життям суспільства, майбутньою професійною діяльністю студента.

Для збільшення рівня згуртованості академічної групи кожен куратор повинен реалізовувати базові прийоми взаємодій у групі. Це зведення до мінімуму оцінки інших і підсилення взаємного вислуховування, що підвищить рівень довіри у групі, здатність переглядати власні висловлювання та позиції, змінювати їх залежно від взаємовідносин у колективі. Детально розглядати висунуті ідеї з різних поглядів та вносити свої зміни та пропозиції. Також не забувати про людяність та розуміння різних життєвих ситуацій.

Не варто забувати також те, що студент від початку навчального року більшість свого часу проводить саме у своїй академічній групі. Спочатку різних студентів об'єднує лише спільна навчальна діяльність як провідна на цей момент розвитку. Після проведення досліджень різних студентських груп було доведено, що з розвитком студентських груп, їх гуртуванням відбуваються зміни і в структурі міжособистісних взаємин, тобто група складається з кількох мікрогруп, які і забезпечують її життєдіяльність.

До конкретних показників згуртованості групи можна віднести рівень взаємної симпатії в міжособистісних стосунках та міру привабливості – чим більше людей задоволені перебуванням у цій групі, тим вища сила її притягання. Отже, групу можна визначити як сукупність індивідів, пов'язаних так, що кожен із них розцінює переваги від об'єднання як більш значущі, аніж ті, які можна одержати поза групою. Це означає, що будь-яка група має перспективу стати згуртованим цілим.

До причин, що впливають на рівень симпатії (згуртованості) студентської групи, відносять:

- 1) частоту взаємодії її суб'єктів і стиль керівництва групою;
- 2) фрустрацію та загрозу перебігу групового процесу (як наслідок міжгрупових відносин);
- 3) статусні й поведінкові характеристики членів групи;
- 4) різноманітні прояви подібності між людьми за установками, віком, професією, в етнічному плані тощо;
- 5) успіх у виконанні групового завдання тощо.

Отож, під час кураторства певної групи необхідно враховувати всі ці показники та корегувати їх залежно від того, які студенти формують групу.

На основі розглянутих вище питань можна зробити висновок, що згуртованість групи напряму залежить від того, наскільки ефективно працює куратор. Якщо він відповідально ставиться до заданої місії, то можна спостерігати, як формується колектив – єдиний організм, який спільно вирішує свої проблеми. Куратор має враховувати багато особливостей кожного зі своїх студентів та спрямовувати ці особливості в правильне русло, де кожен з його підопічних зможе віднайти себе та своє місце у загальному колективі під назвою академічна група. Не обов'язково для цього ставати «матір'ю» або «батьком» для групи, можна стати хорошим другом, який завжди порадить та підтримає. Виховання студентів має стати бажанням допомогти соціалізуватись, а не обов'язком та ярмом. Тож куратору потрібно постійно самовдосконалюватися і не вимагати від студентів згуртованості, а створити умови, за яких академічна група перетвориться на колектив.

Список використаних джерел

1. Гладуш В. А., Лисенко Г. І. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія: навч. посіб. Дніпропетровськ, 2014. 416 с. URL: <http://distance.dnu.dp.ua/ukr/nmmateriali/documents/pedagogikavsh.pdf> (дата звернення 24.04.20).
2. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія студентської групи: конспект лекцій. URL: <https://www.psyh.kiev.ua/> (дата звернення 24.04.20).
3. Пам'ятка куратору академічної групи УІПА. URL: <http://library.uipa.edu.ua/poslygy/chitacham/virtualni-vistavki/na/pam-yatka-kuratoru-akademichnoi-grupi-upa.html> (дата звернення 24.04.20).
4. Буяльська Т. Б., Прищак М. Д., Мацко Л. А. Робота кураторів академічних груп у вищому навчальному закладі: метод. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2010. 154 с. URL: <http://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/> (дата звернення 01.05.20).
5. Організаційна робота керівників навчальних груп: метод. реком. Харків, 2015. URL: <http://college.nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2014/02/.pdf> (дата звернення 01.05.20).
6. Литвин І. В. Структура взаємин академічної групи як показник її згуртованості. URL: <https://www.psyh.kiev.ua/> (дата звернення 01.05.20).

Кравчук О. С., здобувач вищої освіти,
Донецький національний університет імені Василя Стуса,
Україна

Науковий керівник – **Пузирьов В. Є.**,
доктор фізико-математичних наук, професор,
Донецький національний університет імені Василя Стуса,
Україна

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В УМОВАХ КАРАНТИНУ З ВИКОРИСТАННЯМ СОЦІАЛЬНИХ МЕДІА

Складні життєві ситуації забезпечують пристосування до нових умов існування. Навчальні заклади середньої та вищої освіти у всьому світі перейшли на дистанційну форму навчання, аби створити безпечні умови для своїх учнів та студентів. Карантин, як і будь-яка криза, – це слушний привід набути нових професійних навичок; почати робити те, що давно постало як необхідність. У нестандартних, екстрених ситуаціях необхідно швидко орієнтуватися та діяти ефективно, обираючи легкі, зручні, зрозумілі інструменти. У ситуації, що склалася, коли на період карантину заборонено відвідування закладів освіти її здобувачами, оптимальним є налаштування дистанційного навчання.